

ization requires a combination of the status of Ukrainian as the only state language with the introduction of regional languages.

Thus, the objective of decentralization in the field of humanities is to develop a pluralistic value system of society, an image of Ukraine as the country that is able to integrate various social value system, including ethnic and regional communities.

Key words: decentralization, centralization, the region, the humanitarian sphere, education, culture.

УДК 124.5:37.014.2 (477)

Т. В. АНДРУЩЕНКО

АКСІОЛОГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ

Аналізуються ціннісні орієнтації розвитку української системи освіти; автор відзначає, що європейський вектор як стратегічна орієнтація розвитку освіти не відкидає потребу освоєння систем освіти, сформованих у таких провідних країнах світу, як Канада, Китай, США, Японія та ін.

Ключові слова: людина, освіта, культура, міжнародне співробітництво.

Андрущенко Т. В. Аксиологические приоритеты и направления развития украинского образования

Анализируются ценностные ориентации развития украинской системы образования; автор отмечает, что европейский вектор как стратегическая ориентация развития образования не исключает потребность освоения систем образования, сложившихся в таких ведущих странах мира, как Канада, Китай, США, Япония и др.

Ключевые слова: человек, образование, культура, международное сотрудничество.

Andrushchenko Tetajna. Axiological priorities and development directions of ukrainian education

Value orientations of development of Ukrainian education system were analyzed; author notes that the European vector as the strategic orientation of development of education does not reject the need for employment of education systems formed in such leading countries as Canada, China, USA, Japan etc.

Key words: human being, education, culture, international cooperation.

© АНДРУЩЕНКО Тетяна Вікторівна – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політико-психологічних проблем суспільного розвитку Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Завдання інтеграції української освіти у європейській освітній простір не виключає встановлення міжнародних зв'язків у науково-технічному та освітньому співробітництві з демократичними розвиненими країнами світу, зокрема, з Канадою, Китаєм, США, Японією та країнами СНД. Інтенсифікація міжнародної освітньої та науково-технологічної співпраці України в усіх напрямках є необхідною умовою для досягнення стратегічних цілей осучаснення науково-технологічного базису держави, посилення її інтеграційного потенціалу в регіоні та світі, становлення соціально орієнтованого суспільства знань. Для визнання світовою спільнотою вітчизняної освіти як відкритої, конкурентоспроможної і самодостатньої Україна не повинна бути закритою для освітніх новацій, співробітництва, координації, повноцінного засвоєння освітніх досягнень і досвіду інших країн¹.

У «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021» окреслені пріоритетні види і форми міжнародної діяльності. Серед них: укладання з іншими державами та реалізація міжурядових та міжвідомчих угод про співробітництво в галузі освіти і науки; організація освітніх і наукових обмінів, стажування та навчання за кордоном учнів, студентів, педагогічних і науково-педагогічних працівників; розширення участі навчальних закладів, педагогів, науковців, учнів та студентів у різних проектах та програмах міжнародних організацій та співтовариств (програми Темпус, Еразмус Мундус, Жан Моне та інші); вивчення досвіду зарубіжних партнерів з модернізації системи освіти, зокрема вивчення системи професійного зростання в рамках концепції «Вчитися все життя» шляхом запровадження міжнародних шкіл, дискусійних майданчиків тощо; проведення спільних наукових досліджень з актуальних проблем розвитку освіти та інших галузей господарства; проведення міжнародних наукових конференцій, семінарів, симпозіумів тощо; навчання іноземних громадян та осіб без громадянства у вищих навчальних закладах України; забезпечення освітньо-культурних потреб української діаспори; створення міжнародної on-line-школи для учнів, де розміщуються веб-ресурси з національної історії та історії Європи, започаткування міжнародних олімпіад з історії; підтримку співробітництва міжнародних таборів для дітей та юнацтва; проведення спільних конкурсів, фестивалів, форумів тощо; створення

міжнародних волонтерських груп з метою відновлення пам'яток культури; створення віртуальних програм для вчителів іноземних мов та вчителів-предметників (фізиків, математиків, хіміків тощо), що спонукає до вивчення та використання кількох мов; розширення мережі європейських шкіл здоров'я; розширення мережі європейських класів (European sections), де учні отримують можливість вивчати кілька іноземних мов тощо².

Як зазначається у аналітичній записці НІСД при Президентові України, підвищення міжнародної конкурентоспроможності вимагає від університетів акцентування увагу на таких напрямках діяльності: розвиток науки; досягнення високого рівня кваліфікації випускників та їх затребуваності на ринку праці; підвищення рівня академічної мобільності; підвищення частки іноземних студентів; створення більш сучасної системи управління університетами³.

Дійсно для включення наших ВНЗ у міжнародні рейтинги в університетах на належному рівні повинна бути представлена наука. З часів Відоми, вітчизняна наука володіє досить потужним потенціалом, здатним забезпечити інтеграцію України у світову інноваційну систему. Фахівці оцінюють, що з приблизно 50 макротехнологій виробництва наукомісткої продукції Україна може мати свою частку ринку у 10-12 макротехнологіях. Вітчизняна наука здатна отримувати результати світового рівня в таких напрямках, як розробка новітніх розділів математики (зокрема, у теорії функцій, функціональному аналізі) та теоретичної фізики; дослідження наноструктур і розробка нанотехнологій; радіофізика міліметрового та субміліметрового діапазону; імунобіотехнології, біосенсорика та молекулярна діагностика; біотехнологія рослин та біофізика; біодеградація; кріобіологія та кріомедицина; нейронаука, зокрема, нейрофізіологія; інформатика; мікро- та оптоелектроніка; аерокосмічні технології, а також у низці інших напрямів фізики, хімії, біології. Також Україна володіє потужним, практично унікальним за європейськими мірками, потенціалом матеріалознавчої науки⁴.

Хоча вітчизняна наука зберігає значний потенціал в окреслених сферах, на практиці у діяльності більшості університетів наукова робота є незначною. Цьому заважає висока завантаженість викладацями, слабка технічна оснащеність вузівських лабораторій, відсутність доступу до електронних баз наукової інформації, а також

незадовільна комплектація університетських бібліотек науковою та навчальною літературою.

На подолання розриву між наукою та освітою спрямоване створення дослідницьких університетів, освітньо-наукових центрів, що забезпечують співпрацю університетів і НДІ, а також проекти взаємодії університетів з високотехнологічним виробництвом.

Розвиток науки є важливішою передумовою для таких напрямків міжнародного співробітництва вищих навчальних закладів як участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного обміну студентами, аспірантами, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками; проведення спільних наукових досліджень; організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів.

Інший не менш значущий напрямок міжнародного співробітництва - надання послуг, пов'язаних зі здобуттям вищої та післядипломної освіти, іноземними громадянами в Україні.

В українських ВНЗ є достатній потенціал для боротьби за частку ринку освітніх послуг. За даними МОНУ, у 2013 році у вишах України здобували освіту 65 тис. студентів з понад 150 країн світу. Причому за три роки, як повідомляв міністр освіти України, їх кількість збільшилась з 40 до 65 тис, а фінансові надходження від іноземних студентів у 2012/2013 рр. склали 4,3 млрд. грн.⁵ Гроші, які отримує Україна від іноземних студентів, допомагають зберігати, і навіть створювати, робочі місця в освітній галузі, а також дають змогу керівництву ВНЗ, де вони навчаються, інвестувати грошові ресурси в покращення якості освітніх послуг, що надаються національними освітніми закладами всім студентам незалежно від громадянства.

Розвиток в Україні цього напрямку міжнародного співробітництва зумовлений зміною принципів і пріоритетів набору іноземних студентів. Навчання іноземних громадян перестало бути політизованим, важливого значення набуло рекрутування іноземних громадян, здатних навчатися на контрактній основі і на відповідному академічному рівні. До того ж, змінився зміст професійного навчання іноземних громадян. Воно усе більше здійснюється на основі загальносвітових досягнень науки і техніки, що полегшує іноземним випускникам подальше працевлаштування. Також були

досягнуті успіхи в галузі організаційної роботи: іноземні абітурієнти можуть тепер проходити попередню підготовку в одному ВНЗ, а потім навчатися в іншому навчальному закладі по обраній спеціальності⁶.

Згідно даним досліджень Центру «Соціальна Дія» у межах проєкту «Без кордонів», протягом 2007-2011 рр. багато іноземних студентів обирали освіту в Україні через позитивну репутацію, успадковану українськими університетами від вищих навчальних закладів СРСР, в поєднанні з порівняно низькою вартістю навчання. При цьому більшість українських університетів намагаються привабити максимальну кількість іноземних студентів, здійснюючи процес набору за допомогою приватних посередників, дії яких вони не контролюють належним чином. В результаті чимало іноземних студентів після прибуття в Україну дізнаються, що якість та вартість освіти і проживання суттєво відрізняються від того, що їм обіцяли агенти з набору. Найбільшою причиною розчарування багатьох іноземних студентів, які прийняли участь в опитуванні Центру «Соціальна Дія», стала якість освіти в Україні, яку вони вважають значно нижчою ніж та, якої вони очікували. Особливо гострою ця проблема є для тих, хто обрав англійські програми. Причини цього – недостатній рівень володіння англійською мовою серед викладачів та брак англійської літератури⁷.

Отже, інформація про зниження якості освіти в українських університетах, яку поширюють випускники-іноземці після повернення на батьківщину, та збільшення випадків невизнання українських дипломів у деяких країнах, безперечно негативно впливають на репутацію українських вишів за кордоном. Проте, очевидно, головна причина зменшення кількості іноземних студентів у 2014-2015 навчальному році, - збройний конфлікт на території країни. З огляду безпеки чимало студентів-іноземців обрали інші країни для здобуття або навіть продовження освіти. Очевидно, українським вишам знадобиться багато часу, щоб відновити колишній рівень залучення іноземців.

Не дивлячись на окреслені труднощі, державна стратегія в сфері надання освітніх послуг іноземними громадянами в Україні має бути орієнтована на реалізацію наступних заходів: уніфікацію за міжнародними стандартами всіх основних форм навчання і створення не-

обхідних умов для їх реалізації, а також оцінок одержуваних знань із метою забезпечення українських дипломів про вищу освіту й учених ступенів за кордоном; налагодження обміну інформацією з країнами-партнерами про якість підготовлених фахівців, що дозволить вчасно вносити корективи в навчально-виховний процес, ураховуючи специфіку майбутньої трудової діяльності випускників на батьківщині; затвердження мінімальних тарифів вартості підготовки іноземних студентів у ВНЗ України з метою припинення практики навчання за демпінговими цінами; забезпечення безпеки іноземних студентів, які часто є жертвами насильства з боку націоналістів і кримінальних елементів; створення нормальних побутових умов і забезпечення дисципліни в гуртожитках, в яких проживають іноземні студенти; підвищення якості професійної підготовки іноземних студентів, визначення переліку спеціальностей з урахуванням соціально-економічних особливостей зарубіжних держав⁸.

Крім стаціонарної освіти, провідні українські ВНЗ можуть надавати послуги дистанційної вищої освіти. Втім за умов, коли вітчизняні ВНЗ втрачають привабливість для іноземних студентів, у тому числі через причини, які від них безпосередньо не залежать, найбільш перспективним напрямком міжнародного співробітництва може стати інтернаціоналізація навчальних програм, що спрямована, передусім, на потреби вітчизняних студентів. Разом з тим, наявність інтернаціоналізованих навчальних програм (ІНП) у тому чи іншому вищому навчальному закладі стає індикатором конкурентоспроможності, функціонування та збереження його статусу. Провідний компаративіст Німеччини, професор Ульріх Тайхлер (Ulrich Teichler), наголошує, що в епоху міжнародної освітньої конкуренції провідними завданнями кожного вишу стають пошуки ефективних механізмів, що спрямовані на зміцнення власної позиції у міжнародній конкурентній боротьбі⁹.

Інтернаціоналізація навчальних програм являє собою спеціально розроблену стратегією пристосування університету до нових умов функціонування в сучасному високоорганізованому суспільстві, що передбачає комплекс взаємопов'язаних змін та нововведень, інтеграцію до існуючих навчальних програм із міжнародним змістом¹⁰.

Звернення до світового досвіду демонструє різні заходи щодо інтернаціоналізації навчальних програм: відкриття нових спеці-

альностей, таких як «Європейські студії», «Європейський менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», орієнтація у змісті визначених академічних дисциплін, включення до лекційного матеріалу прикладів із закордонної практики, посилання на зарубіжні джерела¹¹, введення іноземної мови (англійської) у викладання навчальних дисциплін; запровадження спеціальних практичних занять для академічного загалу університету (студентів, професорсько-викладацького складу, адміністрації вишів) з метою вдосконалення знань з англійської мови, для участі у міжнародних конгресах, конференціях, викладанні лекцій іноземною мовою у вишах за кордоном тощо)¹².

Інтернаціоналізовані навчальні програми сприяють академічній мобільності й водночас значно розширюють освітні можливості для немобільних студентів, які не можуть собі дозволити пройти навчання чи стажування за кордоном. Процес інтернаціоналізації навчальних програм значно підвищує їх привабливість та йде на користь освітньому процесу в цілому. Як зазначає А.В. Ромін, це позитивний приклад невтручання центральних державних органів у діяльність вищого навчального закладу, надання йому права вільного вибору зарубіжного партнера та профілю міжнародної навчальної програми¹³.

Велике значення для інтернаціоналізації вищої освіти має практика отримання спільних дипломів. Розроблені в рамках програм ERASMUS, ERASMUS MUNDUS, TEMPUS механізми здійснення навчання за подвійними дипломами, відіграли значну роль в поширенні студентської мобільності та пошуку способів стимулювання студентів до навчання за кордоном. Серед переваг навчання за програмами подвійного диплому варто відзначити наступні: заощадження часу та коштів на навчання за спеціальністю; можливість одержати досвід перебування в умовах іншої системи вищої освіти; отримання якісної фахової освіти та міжнародно визнаного диплому, що уможливує працевлаштування за кордоном без підтвердження диплома; участь у спільних дослідницьких, а також освітніх програмах; можливість одержати додаткові знання у суміжних галузях науки, професійних напрямках, спеціалізація; набуття під час проходження практик досвіду роботи в установах, закладах, організаціях, офісах, підприємствах європейської країни; підвищення рівня

володіння іноземними мовами та можливість ознайомлення з культурою і традиціями іншої країни; психологічна захищеність через організацію навчання в групах студентів-співвітчизників, наставництво, опіку тощо¹⁴.

Напрацьовані на Заході способи реалізації програм подвійного диплому через консорціуми і двосторонні договори почали екстраполювати на східні країни, в числі яких і Україна. На сьогоднішній день більшість українських ВНЗ визнають важливість запровадження програм «подвійний диплом» для вирішення завдань входження в європейський освітній простір і для піднесення рівня якості професійної освіти. Проте, кількість вишів, які практикують подібні програми залишається незначною.

Загалом зустрічаються три основні моделі цього виду академічної підготовки: програма подвійних ступенів, коли кожен вуз-партнер присвоює свою власну ступінь студентові, який виконав всі визначені взаємними домовленостями вимоги; спільна ступінь, навпаки, являє собою єдиний документ, що затверджується усіма вузами-учасниками консорціуму; третя модель є, по суті, комбінацією двох перших з більшим чи меншим ухилом в бік однієї з них. В даний час більшість програм (60%) відповідають другій моделі. Засновані на синергії унікального досвіду кожного боку, такі програми, спрямовані на формування у студентів у кожному з університетів-партнерів окремих груп компетенцій, які взаємно доповнюють один одного. Тільки 10% відповідають першій моделі, маючи ідентичну структуру в кожному університеті-партнері; близько 30% відповідають третій моделі, яка найчастіше реалізується у спільних програмах за участю країн, які не є членами ЄС, в яких навчаються студенти¹⁵. Очевидно остання модель властива для українських вузів, де для підготовки магістрів запроваджено програми подвійних дипломів.

На шляху реалізації програм подвійного диплому в Україні виникають ряд перешкод. Найголовнішими з яких є нестача у студентів коштів; недостатній рівень знання іноземних мов; проблеми з узгодженням обсягу і змісту навчання, оскільки навчальні плани орієнтовані на особливості професійної діяльності в конкретній країні і на національні стандарти підготовки фахівців; візові труднощі тощо¹⁶. Попри існування цих перешкод, запровадження програм

подвійних або спільних дипломів сьогодні є одним з визначних факторів привабливості вузів для потенційних абітурієнтів, передусім усередині країни.

За великим рахунком інтернаціоналізація змісту навчальних програм, так же й упровадження спільних дипломів, сьогодні сприяє не лише активізації академічної мобільності, але й є запорукою економічного благополуччя того чи іншого університету. Саме стратегія інтернаціоналізації у сучасних складних умовах дозволить вітчизняним університетам вирішити проблему привабливості в очах потенційних абітурієнтів, у тому числі іноземних, а випускникам здобути конкурентні переваги на європейському ринку праці.

Можна цілком погодитись з позицією українських вчених, які працюючи за кордоном підготували документ «Євроінтеграція України: роль науки і освіти. Загальний аналіз і ряд конкретних пропозицій». Вони стверджують: «Україна повинна стати учасником загальноєвропейського ринку кваліфікованих кадрів і наукових розробок й орієнтуватися на ті його реальні потреби, які вона здатна задовольнити. Україна може використовувати дефіцит висококваліфікованих науково-технічних кадрів і небезпечний «відплив мізків» конвертувати у вигідний для країни, на цьому етапі розвитку, механізм експорту кваліфікованих кадрів. Такий експорт може бути рентабельним, він підвищить привабливість України для ЄС і забезпечить збереження і розвиток її науково-освітнього потенціалу, поки кваліфіковані кадри не будуть затребувані в країні у зв'язку з розвитком власної наукоємної промисловості»¹⁷.

Підводячи підсумки дослідження принципів, норм і стандартів сучасної європейської освіти зазначимо наступне:

Основні категорії сучасної європейської освіти, які було сформульовані та інституціоналізовані в процесі створення європейського освітнього простору, мають глибоке історичне підґрунтя. Основні принципи європейської освіти, що висловлені у тексті Великої Хартії університетів, ґрунтуються на провідній ролі університетів у суспільному житті об'єднаної Європи. Вони поєднують автономні традиції середньовічного університету та гумбольдтівську модель університетської освіти, що орієнтована на інтеграцію навчального процесу та фундаментальних наукових досліджень. Два головних складники сучасного інтеграційного процесу у євро-

пейській науці і освіті - формування співдружності провідних європейських університетів та об'єднання національних систем освіти і науки в європейський простір з єдиними вимогами, критеріями і стандартами знайшли послідовний розвиток у чисельних заходах Болонського процесу. Очевидно акцентування уваги на соціальній, цивілізаційній місії вищої освіти буде предметом уваги європейської освітньої еліти в майбутньому.

Оцінюючи здобутки та суперечності японо-американських моделей освіти з точки зору їх значенні для розвитку європейського освітнього простору, можна відзначити, що європейська освіта поступається вищій освіті в США і Японії у частині престижу та авторитетності. Причому якщо американські університети завойовують світовий авторитет унікальною спеціалізацією дослідницьких шкіл, відкритістю вступу та гнучкістю навчальних програм, то японські університети після ретельного відбору кандидатів виховують універсальних високоосвічених фахівців, здатних адаптуватись до корпоративних запитів та потреб. Не дивлячись на ці різниці, обидві системи надають освітні послуги високої якості та вартості. Саме якість освіти як основоположна умова відповідності, мобільності, сумісності та привабливості в європейському просторі вищої освіти залишається об'єктом турботи європейських міністрів, відповідальних за вищу освіту у країнах Європи.

Якість освіти є також важливішою передумовою інтернаціоналізації вітчизняної освіти, яка, приєднавшись у 2005 році до Болонського процесу, прагне стати повноцінним учасником європейського освітнього простору. Міжнародні пріоритети української освіти можна звести до трьох основних положень: по-перше, розвиток науки як важливіша передумова участі вітчизняних ВНЗ у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного обміну студентами, аспірантами, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками, проведення спільних наукових досліджень, організації міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів; по-друге, надання послуг, пов'язаних зі здобуттям вищої та післядипломної освіти, іноземними громадянами в Україні; по-третє, інтернаціоналізація навчальних програм як стратегія пристосування університету до нових умов функціонування в сучасному високоорганізованому суспільстві та здобуття ви-

пускникам вітчизняних вузів конкурентних переваг на європейському ринку праці.

Розвиток науки є важливішою передумовою для таких напрямків міжнародного співробітництва вищих навчальних закладів як участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного обміну студентами, аспірантами, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками; проведення спільних наукових досліджень; організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів. Завдання інтеграції української освіти у європейський освітній простір не виключає встановлення міжнародних зв'язків у науково-технічному та освітньому співробітництві з демократичними розвиненими країнами світу, зокрема, з Канадою, Китаєм, США, Японією та країнами СНД. Інтенсифікація міжнародної освітньої та науково-технологічної співпраці України в усіх напрямках є необхідною умовою для досягнення стратегічних цілей осучаснення науково-технологічного базису держави, посилення її інтеграційного потенціалу в регіоні та світі, становлення соціально орієнтованого суспільства знань.

Основні категорії сучасної європейської освіти, які було сформульовані та інституціоналізовані в процесі створення європейського освітнього простору, мають глибоке історичне підґрунтя. Основні принципи європейської освіти, що висловлені у тексті Великої Хартії університетів, ґрунтуються на провідній ролі університетів у суспільному житті об'єднаної Європи. Вони поєднують автономні традиції середньовічного університету та гумбольдтівську модель університетської освіти, що орієнтована на інтеграцію навчального процесу та фундаментальних наукових досліджень. Два головних складники сучасного інтеграційного процесу у європейській науці і освіті - формування співдружності провідних європейських університетів та об'єднання національних систем освіти і науки в європейський простір з єдиними вимогами, критеріями і стандартами знайшли послідовний розвиток у чисельних заходах Болонського процесу. Очевидно акцентування уваги на соціальній, цивілізаційній місії вищої освіти буде предметом уваги європейської освітньої еліти в майбутньому.

Оцінюючи здобутки та суперечності японо-американських моделей освіти з точки зору їх значенні для розвитку європейського

освітнього простору, можна відзначити, що європейська освіта поступається вищій освіті в США і Японії у частині престижу та авторитетності. Причому якщо американські університети завойовують світовий авторитет унікальною спеціалізацією дослідницьких шкіл, відкритістю вступу та гнучкістю навчальних програм, то японські університети після ретельного відбору кандидатів виховують універсальних високоосвічених фахівців, здатних адаптуватись до корпоративних запитів та потреб. Не дивлячись на ці різниці, обидві системи надають освітні послуги високої якості та вартості. Саме якість освіти як основоположна умова відповідності, мобільності, сумісності та привабливості в європейському просторі вищої освіти залишається об'єктом турботи європейських міністрів, відповідальних за вищу освіту у країнах Європи.

Якість освіти є також важливішою передумовою інтернаціоналізації вітчизняної освіти, яка, приєднавшись у 2005 році до Болонського процесу, прагне стати повноцінним учасником європейського освітнього простору. Міжнародні пріоритети української освіти можна звести до трьох основних положень: по-перше, розвиток науки як важливіша передумова участі вітчизняних ВНЗ у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного обміну студентами, аспірантами, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками, проведення спільних наукових досліджень, організації міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів; по-друге, надання послуг, пов'язаних зі здобуттям вищої та післядипломної освіти, іноземними громадянами в Україні; по-третє, інтернаціоналізація навчальних програм як стратегія пристосування університету до нових умов функціонування в сучасному високоорганізованому суспільстві та здобуття випускникам вітчизняних вузів конкурентних переваг на європейському ринку праці.

1. Савченко О.П. Розвиток вищої освіти у зарубіжних країнах: концептуальні засади / О.П. Савченко // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – 2012. – № 3 (12). – С.110-113. 2. Національна доктрина розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf> 3. Лозовий В.С. Пріоритети української освітньої політики в умовах міжнародної науково-технічної кооперації : аналітична записка [Електронний ресурс] / В.С. Лозовий ; Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/ar>

ticles/1411/ 4. *Семиноженко В.* Про стан і перспективи розвитку науково-технологічного потенціалу України [Електронний ресурс] / В. Семиноженко. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/December2009/12.htm>. 5. *Табачник* розповів про інтерес іноземних студентів до українських вишів [Електронний ресурс] // Тиждень.Уа. – 2013. – 29 серпня. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/News/88123>. 6. *Ромін А.В.* Механізми вдосконалення міжнародного співробітництва вищих навчальних закладів України [Електронний ресурс] / А.В. Ромін // Теорія та практика державного управління. – 2014. – Вип. 1 (44). – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2014-1/doc/5/04.pdf>. 7. *Іноземні студенти в Україні: освіта чи експлуатація* [Електронний ресурс] / Г. Бочева, О. Бондаренко, І. Холондович. – Режим доступу : <http://www.euroosvita.net/prog/print>. <http://www.niss.gov.ua/print.php?id>. 8. *Ромін А.В.* Цит. праця. 9. *Солощенко В.* Інтернаціоналізація навчальних програм: погляд німецького суспільства [Електронний ресурс] / В. Солощенко // Порівняльно-педагогічні студії. – 2012. – № 1(11). – Режим доступу : <http://pps.udpu.org.ua/article/view/18692>. 10. Там само. 11. *Гуляєва Н. М.* Вища європейська освіта в Україні / Н. М. Гуляєва // Освіта України. – 2005. – № 3. – 9-16 лютого. – С. 12. 12. *Солощенко В.* Цит. праця. 13. *Ромін А.В.* Цит. праця. 14. *Грицюк Л.К.* Реалізація програм "подвійний диплом" як спосіб входження вітчизняних ВНЗ до спільного європейського простору вищої освіти / Л.К. Грицюк, А.В. Лякішева. // Вища школа науково-практичне видання. – 2014. – № 5 – С. 87-95. 15. *Лісовий В.М.* Проблеми реалізації навчання у рамках програми з метою отримання подвійного диплому / В.М. Лісовий, В.А. Капустник, І.В. Завгородній, Н.В. Семенова // Досягнення і перспективи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України”, присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського (з дистанційним під’єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв’язку) : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 15–16 травн. 2014 р.) : у 2 ч. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2014. – Ч. 1. – С. 34. 16. *Грицюк Л.К.* Цит. праця. 17. *Боярский А.* Евроинтеграция Украины: роль науки и образования. Общий анализ и ряд конкретных предложений [Електронний ресурс] / А. Боярский, В. Чаянов, О. Ручайский. – Режим доступу : <http://nauka.in.ua/articles/eurointegration-rus.pdf>.

***Andrushchenko Tetajna.* Axiological priorities and development directions of ukrainian education**

The development of science is an important prerequisite for such areas of international cooperation of higher education institutions as participating in programs of bilateral and multilateral international exchange of students, graduate students, teaching, research and teaching and research staff; joint research; organization of international conferences, symposia, congresses and other events. The task of Ukrainian integration into European educational space does not preclude the establishment of international relations in the scientific, technical and educational coop-

eration with democratic developed countries, including Canada, China, the USA, Japan and CIS countries. Intensifying international educational, scientific and technological cooperation in all areas of Ukraine is a prerequisite for achieving the strategic goals of modernizing the scientific and technological basis of the state, strengthening its integration capacity in the region and the world, becoming the socially oriented knowledge society.

The main categories of modern European education, which has been formulated and institutionalized the process of creating the European educational space, have deep historical ground. Basic principles of European education were expressed in the text of the Magna Charta of universities, based on the Universities' central role in the public life of united Europe. They combine the tradition of medieval autonomous university and university education and Humboldt model that is focused on the integration of academic and fundamental research. The two main ingredients of modern European integration process of science and education—the formation community of leading European universities and associations of national systems of education in European space with uniform requirements, criteria and consistent development standards found in numerous events Bologna process. Obviously focusing on social, civilizational mission of higher education will be the subject of attention of European elite education in the future.

In assessing achievements and contradictions of Sino-American education models in terms of their importance for the development of the European educational space, we note that the European education yields higher education in the United States and Japan in terms of prestige and credibility. And if American universities are gaining global credibility by unique research specialization schools joining openness and flexibility educational programs, Japanese universities after a careful selection of candidates educate highly versatile professionals able to adapt to corporate requests and needs. Despite these differences, both systems offer educational quality and value. It is the quality of education as a fundamental condition for compliance, mobility, compatibility and attractiveness in the European Higher Education Area remains subject concerns of European Ministers responsible for higher education in Europe.

The quality of education is also an important prerequisite for the internationalization of education, which in 2005 joined the Bologna Process, aims to become a full member of the European educational space. International priorities of Ukrainian education can be summarized in three main provisions: first, the development of science as an important prerequisite for participation of domestic institutions in programs of bilateral and multilateral international exchange of students, graduate students, teaching, research and teaching and scientific staff, joint research, organization of international conferences, symposia, congresses and other events; secondly, the provision of services connected with getting higher and postgraduate education, foreign citizens in Ukraine; Third, the internationalization of curricula as a strategy of adaptation to new conditions of university functioning in today's highly organized society and local universities graduates gaining competitive advantage in the European labor market.

Key words: human being, education, culture, international cooperation.